

Ajalehes Virulane 1886. aastal avaldatud kaks sõnumit samal aastal loodud Uus-Estonia asundusest (praeguses Türgis). Türgi: Kars: Uus-Estonia. Uus-Estonia küla asutamine ja perede arv. Elu-olu. Väljarändajad Rakvere ja Kose kihelkondadest. Digiteeris Andres Aule, kirjaviis muutmata.

Virulane (nr. 51), 16. detsember 1886, lk. 2

— Karsi linnast, Weiike-Asiast, tuleb meile kirjakene, mis nõnda käib: „Mina olen üks rändaja rahwas; nõnda ütleb ära kadunud Israel. Ka meie, üks weikene jaukene Eesti rahwast, oleme üks rändaja rahwas siin kaugel kuulsaks peetud Homikumaal. Kodumaal oli meie püie, kergema põlwe ja päris kroonumaa peremeesteks saada; selles püides jätsime Eestimaa jumalaga ja tulime kaugele Wenemaale seda taga otsima, mis meile mõned ebasõbrad salajalt ette puhusiwad ja mis süda igatses, mis meile ka waja oli sest elukibedustest ei olnud meie kodumaal mitte waesed. Sarnases püides oleme meie laia ilma mööda juba kaks aastat edasi jõudnud, kuni meie wiimaks minewal kewadel Weiike-Aasiasse Karsi linna alla asuma saime, kus meid keiserlik walitsus maa (?) peale elama pani. Igale perekonnale anti kroonu poolt 200 rbl. ja 100 männa palki ja 10 aastat asumise aega. Meie maa on Karsi linnast ligi wiis wersta eemal. Praegu ei wõi meie oma elu kül kiita ega laita; aga seda teab igaüks isegi, et esihakatus ikka kõige kergem ei wõi olla. Meid on siin kroonu kirjas 72 Eesti perekonda ja nüid on üks rohkem. Enamiste on kõik Rakwere poolt inimesed, kuid mina olen Kose kihelkonnast Tallinna maalt. Et meil siin kaugel wõõral maal igaw on ja süda ikka kodumaalt wendade elust teatusigi ihaldab, siis palume teid, waigistage meie ihaldust ja saatke meile siia järgmiste adresside al 4 eks. Wirulast, millede täieline hind siin kaasas on, kui teie lehe hind ikka nõnda on, nagu ta paari aasta eest oli. A. H. —

Nõnda kaugelt tulnud kiri. Kuda teada, sai Karsi lin wiimse Wene-Türgi sõja järele Wene riigi alla, ning et Türgi alamad Wene alamateks ei tahtnud jääda ja maa tühjaks jätsiwad, siis on muidugi mõista, et sinna rahwast waja oli, wõidetud maad harima ja langenud wastalise piiri äärist pinda perekaks tegema. Karsi lin on Mustamere homiku-lõuna poolse nurga taga, püha Palästina maa rajast mitte enam wäga kaugel.

Virulane (nr. 1), 30. detsember 1886, lk. 3

Karsi linna juurest Weikse Asia maalt tuli jälle meile üks kirjakene. Lugeja mäletab ehk weel, kui palju rahwast paari aasta eest Eestimaalt wälja rändas suurte Weneriiki elukohta otsima. Kaukasia ligidale jõudes sattusiwad suu-rem hulk nendest raske häda ja wiletsuse sisse ja läksiwad sinna tänna laiale. Kõige waesemad jäiwad Altmäe külasse pidama, kus neid nälja ja wiletsuse kätte palju ära suri. Järelejäänutele hakati kroonu poolt söömaraha andma ja wiidi nad sealt mullu kewadel Karsi linna ligidale elama, kuhu nad nõnda elama seati, nagu selle lehe lugejatele juba tuttaw. Leib ja kõik wili on siin

palju odavam kui Eestimaal. Nisuleiwa nael maksab 2 kop., must soldati leib, 15 naelaline, 10 kop.